

VÆRØY KOMMUNE

5.12.2011

ÅRSBUDSJETT 2012 ØKONOMIPLAN 2012-2015

INNHold

- 1. Rådmannens innledning**
- 2. Budsjett og økonomiplan 2012-2015**
- 3. Investeringsbudsjett**
- 4. Kommunens satser på gebyr og egenbetaling**
- 5. Tabelldel: Detaljert budsjett 2011**

1. Rådmannens innledning

Det er behov for investeringsløft for å få opp våre felles arenaer for utfoldelse. For å opprettholde utviklingen i lokalsamfunnet trenger vi samlingsplasser - som skaper felleskap, aktivitet og trivsel. Den nye kunstgressbanen er blitt en slik arena, et samlings- og aktivitetssted for barn, unge og voksne. Slike arenaer er langt viktigere i små kommuner enn i større kommuner, som også har mange private tilbud. Kommunen står nå overfor en betydelig satsing, der vi først står foran rehabiliteringen av svømmebassenget. Det er lovpålagt. Vi har i sammenheng med dette også muligheten for å renovere resten av det gamle skolebygget, oppgradere og utvide gymsalen innenfor nåværende bygningskropp - til en moderne treningshall på over 380 m², som ved enkle grep kan omgjøres til øyas storstue med aula/ auditorium.

Værøy er en liten kommune med få innbyggere. Mange tiltak koster det samme om de er i kommuner med mange - eller få innbyggere. I folkerike kommuner er det desto flere å dele kostnaden på. Det gjelder både idrettsarenaer som svømmebasseng og kunstgressbane, og kulturelle arenaer. Det er derfor langt mer krevende for småkommuner å lage slike anlegg. Vi kan ikke forvente at kommunens inntekter fra staten øker. Vi kan håpe – men ikke regne med det. Nå holder ikke en gang veksten i kommunens frie inntekter fra skatte- og rammetilskudd tritt med inflasjonen.

Økt velferd gjennom fornyelse

Vi må selv prioritere å tenke nytt i hver vår virksomhet for å bidra til at lokalsamfunnet får utviklet og vedlikeholdt infrastrukturen vi alle ønsker med de ressurser vi disponerer. Desto bedre vi greier å husholde med våre felles kollektive midler – desto mer kan vi få til på øya. Vi må vurdere hvordan skal kunne produsere gode kommunale tjenester mer effektivt. I budsjettet kommer det fram forslag til tiltak som kan virke krevende, ikke for brukerne av tjenestene, men for leverandører, og tjenesteapparat. Problemet er at det ikke vil være mulig å få realisert de oppgaver vi alle ønsker, uten at vi alle bidrar, i alle kommunale virksomheter. Det kan også bli krevende for bedrifter som kommunen kjøper tjenester av, eller leier lokaler og utstyr fra. Det er ikke mulig å øke driftsutgiftene, starte store investeringsprosjekt, samtidig som kommunens frie inntekter sakte og stille reduseres.

Utgiftene fra økte renter og avdrag av investeringene vil komme opp på et nivå som ikke er bærekraftig for Værøy kommune, dersom kommunen ikke finner fram til ressursbesparelser. Dersom vi skal få dette til må vi ha en kollektiv og langsiktig dugnad for å løse kommunale oppgaver på en både rimeligere å bedre måte enn i dag. Vi må akseptere upopulære avgjørelser, og kommunen må gjøre det som er nødvendig for å fjerne utgifter, som ikke vesentlig påvirker tjenestetilbudet. Ledere og ansatte i samarbeid med brukere og pårørende må kontinuerlig søke å legge til rette for å gjøre oppgavene smartere, bedre og rimeligere. Fokuset framover må være å finne fram til enda mer bærekraftige løsninger for å realisere lokalsamfunnets behov.

Jeg har i det året jeg har vært på øya blitt positivt overasket. Jeg har møtt inkluderende, dynamiske og kreative mennesker i alle virksomheter - i både offentlig og privat sektor. Det er det som gjør at kommunen har et godt potensial for framtiden, og som vi i felleskap kan forsterke ved å organisere, og legge til rette arbeidssituasjonen enda bedre for hverandre.

Jeg har til nå vært en ukuelig optimist, og tror at; ”*Alle alltid kan gjøre allting noe bedre*”.

2. Budsjett og økonomiplan 2012-2015

Rammeoverføringene og skatteinntektene til kommunen blir litt mindre i 2012 enn året før, når vi tar hensyn til forventet pris- og lønnsvekst. Det samme er den forventet å bli inneværende år. Samtidig har de lokale bistandsbehov økt. Kommunen får derved alt mindre ”frie inntekter” – samtidig som den får større utgifter. I 2012 og 2013 får vi betydelige investeringer på svømmebassenget som gir økte finanskostnader de etterfølgende år. Det har derfor vært krevende få ballanse i budsjettet og spesielt i 2014 og 2015.

Budsjettskjema 1

Budsjettskjema 1 - viser de samlede midler kommunen kan bruke på drift, og hvordan rammene foreslås fordelt på enhetene

ØKONOMIPLAN 2012 - 2015					
Budsjettskjema 1					
	B-2011	B-2012	B-2013	B-2014	B-2015
Skatt på inntekt og formue	-16 008 945	(13 894 000)	(14 172 000)	(14 456 000)	(14 745 000)
Ordinært rammetilskudd	-33 450 000	(38 169 000)	(38 607 000)	(37 346 000)	(37 306 000)
Skatt på eiendom	0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-1 421 000	(1 505 000)	(1 505 000)	(1 505 000)	(1 250 000)
Sum frie disponible inntekter	-50 879 945	-53 568 000	-54 284 000	-53 307 000	-53 301 000
Sum eksterne finansinntekter	-1 649 667	(1 719 667)	(1 719 667)	(1 719 667)	(1 719 667)
Sum eksterne finansutgifter	6 926 997	6 078 000	6 560 000	8 137 000	8 259 000
Netto finansutgifter	5 277 330	4 358 333	4 840 333	6 417 333	6 539 333
Til dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	210 983	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	311 500	311 500	311 500	311 500	311 500
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-955 000	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Netto avsetninger	-432 517	-138 500	-138 500	-138 500	-138 500
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-46 035 132	-49 348 167	-49 582 167	-47 028 167	-46 900 167
Rådmann	6 875 270	8 046 403	7 885 475	7 885 475	7 885 475
Kommunekassen	1 319 764	1 343 611	1 316 738	1 316 738	1 316 738
Skole	9 977 269	10 799 016	10 584 664	10 443 957	10 443 243
Barnehage	3 423 056	3 601 892	3 530 394	3 530 394	3 530 394
NAV	1 626 725	2 373 252	2 086 541	2 086 541	1 870 541
Helsestasjon	489 626	497 293	487 347	487 347	487 347
Lege	2 982 545	3 031 746	2 971 111	2 971 111	2 971 111
Fysio	718 687	712 125	697 882	697 882	697 882
Pleie og omsorg	14 930 804	14 905 769	14 617 554	13 917 554	13 917 554
Barnevern	502 414	735 200	720 496	720 496	720 496
Teknisk	1 881 169	1 057 204	1 194 240	754 240	754 240
Kultur	1 111 053	1 043 405	1 024 097	1 024 097	1 024 097
Bibliotek	148 750	194 166	190 166	190 166	190 166
Samhandlingsreformen	0	670 000	656 600	656 600	656 600
Sum fordelt	45 987 132	49 011 081	47 963 305	46 682 598	46 465 884
Merforbruk	-48 000	-337 086	-1 618 862	-345 569	-434 283

Budsjettskjema 1 gir hovedoversikten over driftsbudsjettet.

Den nominelle veksten i frie inntekter fra 2011 til 2012 skal dekke både pris- og lønnsveksten, nye utgifter pålagt gjennom samhandlingsreformen og gi mulighet for reell styrkingen av tjenestetilbudet. Den korrigerte veksten for Værøy kommune, etter at det er justert for oppgaveendringer, blir ut fra beregningsteknisk dokumentasjon til statsbudsjett på 3%, mens prisveksten i kommunesektoren er anslått til 3.25 % (se side 93 og side 103 i ”Beregningsteknisk dokumentasjon” til statsbudsjettet. ”Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner 2012”).

Med en beregnet pris/lønnsvekst på 3.25 %, som er lagt til grunn i statsbudsjettet, blir det ingen realøkning i ”fri inntekter” fra skatt og rammetilskudd, med unntak av midler under ”korreksjon oppgaveendringer”, som er beregnet ut fra hva samhandlingsreformen antas å koste kommunen.

Netto driftsresultat

Driftsresultatet i budsjettet er alle årene i økonomiplanen i pluss, og overskuddet foreslås avsatt til disposisjonfondet, som står under ubundne avsetninger. Beløpet her er beskjedent og gir lite handlingsrom i budsjettåret. I kommuner der befolkningen er helt avhengig av ytre betingelser som fiske og prisnivået på fisk, vil det være en viss usikkerhet forbundet med både skatteinntektene og folketallet som er basis grunnlaget i det statlige rammetilskuddet. Det anbefales et overskudd på minst 3 % av driftsinntektene. Vi har kun et ubetydelig overskudd. Samtidig bør investeringene ha en egenfinansiering. Vi har ingen egenfinansiering, med unntak av at hele momsrefusjonen kommer til fradrag på investeringsbudsjettet.

Vår kommune burde hatt større marginer på grunn av usikkerheten vi står overfor. Vi må derfor søke å redusere driftskostnadene ytterligere gjennom året. Vi er spesielt sårbare for rentehvinger, da det kun er lagt beskjedne marginer.

Inntektssiden av budsjettet

Finansieringen av driftsbudsjettet består av:

- Rammetilskudd
- Skatteinntekter
- Egenbetalinger
- Finansinntekter
- Kommunale avgifter
- Andre inntekter og vederlag

Rammetilskudd og skatteinntekter

Rammetilskuddet og anslaget for skatteinntekter i 2012 baserer seg på beregninger presentert i beregningsteknisk dokumentasjon til statsbudsjettet; Prop. 1 S (2011-2012)

”Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner 2012”.

Framskrivningen av rammetilskudd og skatteinntekter fra 2013 til 2015 baseres på prognosemodell fra KS, ”versjon 4 alternativpilot”. Skatteinntgangen for Værøy kommune, er knyttet til stor usikkerhet, da vi er en fiskerikommune, som er avhengig av ressursene i havet.

Rammetilskuddet baseres på folketallet og spesielt på befolkningens aldersstruktur. I tillegg til en serie andre kriterier. Utviklingen av antall innbyggere i ulike aldersgrupper får derved innvirkning på hvor mye kommunen får i rammetilskudd.

Beregningene tilsier at Værøy kommune får en beskjeden økning hvert år i skatteinntektene i perioden 2012 til 2015, mens rammetilskuddet vil øke fram til 2013, og så reduseres det med 1.3 millioner kroner fram til 2015, beregnet i 2012 kr. Det samlede beløp Værøy kommune får i frie inntekter fra skatt og rammetilskudd beregnes å reduseres fra 2013 til 2015 med i overkant av 700.000 kr.

I tabellen om utgiftsutjamningen i rammetilskuddet (neste side) er det grovt beregnet hvor mye en person i ulike aldersgrupper slår ut i beregningen av rammetilskuddet, som en illustrasjon. Det er her også satt opp de andre kriteriene som har betydning i beregningen av utgiftsutjamningen i dette tilskuddet, men uten beløp da disse kriteriene ikke relateres direkte til antall personer.

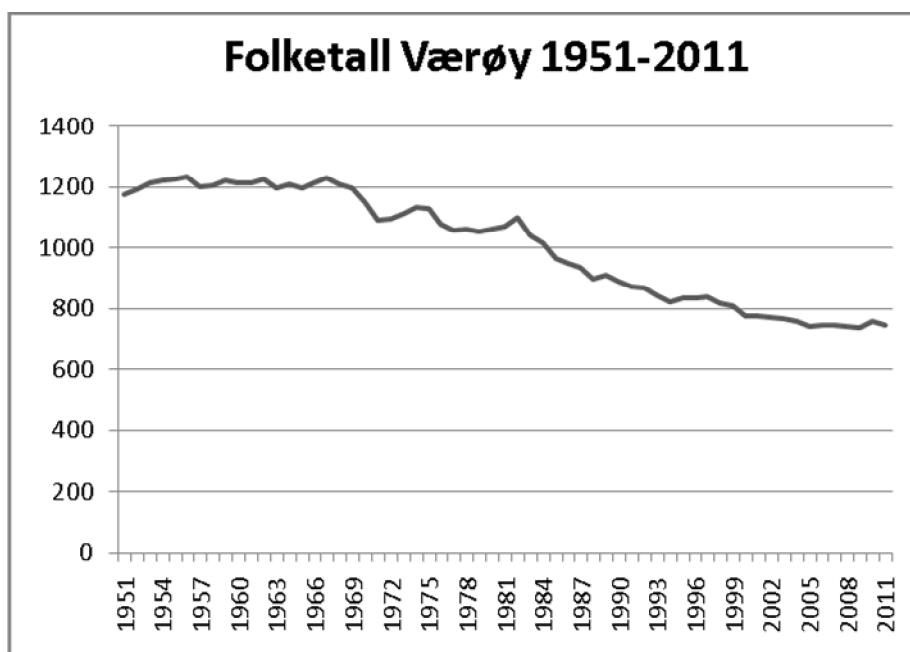
RAMMETILSKUDD UTGIFTSUTJEVNINGEN 2011	
Kostnadsnøkkel	KR PR PERSON I KATEGORIEN
Innbyggere 0-2	8 938
Innbyggere 3-5	101 955
Innbyggere 6-15	93 980
Innbyggere 16-22	9 291
Innbyggere 23-66	6 641
Innbyggere 67-79	21 878
Innbyggere 80-89	74 185
Innbyggere 90 år og over	244 420
Basiskriteriet	
Sone (bosatt spredt)	
Nabo (avstanden mellom sonene innenfor egen kommune)	
Landbrukskriteriet	
Innvandrere 6-15 år, ekskl. Skandinavia	53 916
Norskfødte med innvandrerforeldre 6-15 år, ekskl Skandinavia	5 391
Flyktninger uten integreringstilskudd	7 390
Dødelighetskriteriet	
Antall barn 0-15 år med enslige forsørger	14 553
Fattige	5 671
Uføre 18-49	11 840
Opphopningsindeks	
Urbanitetskriteriet	
PU 16 år og over	544 772
Ikke gifte 67 år og over	28 376
Andel barn 1-2 år uten kontantstøtte	131 783
Antall innbyggere med høyere	3 616

Rammetilskuddet er i modellen beregnet å gå ned de siste to årene i økonomiplanperioden. Fra nivået i 2013 til 2015 reduseres det med 1.3 millioner kr som følge av at prognosemodellen som er lagt til grunn beregner at antall innbyggere over 90 år og i aldersgruppen 6 til 15 år går ned, til tross for at den beregner at folketallet stiger. Dette er de mest kostnadskrevende aldersgruppene for en kommune, da de eldste krever mye pleie og omsorg, og den yngre aldersgruppen går på grunnskolen.

Problemet for Værøy er at vi har små klasser og ledig plass på sykehjemmet. Vi får ikke umiddelbart redusert driftsutgiftene når antall gamle reduseres, riktig nok kan det bli rom ledig på sykehjemmet, men det gir ingen automatisk nedgang i personalet. Vi bør da også ha rom ledig når innbyggere trenger plass. De faste kostnadene er høye, mens de variable kostnadene i begge tjenestene er beskjedne. Det er i modellen beregnet at antall personer over 90 år reduseres fra 9 til 6 fra 2012 til 2014. Antall grunnskoleelever reduseres i prognosen fra 90 til 81 fra 2012 til 2014. Da dette er de aldersgrupper som gir aller størst tilskudd pr person, gir da også reduksjonen i dem en betydelig reduksjon i rammetilskuddet. Dette til tross for at modellen legger til grunn at folketallet på Værøy øker fra 747 i 2012 til 776 i 2014. Små kommuner er meget sårbare for tilfeldige variasjoner. At eldre dør, eller at barnefamilier flytter gir store utslag for kommunens økonomi. Gamle over 90 år bidrar med 244.000 i rammetilskudd pluss skatt og evt vederlag på sykehjemmet. Flytter familier med skolebarn ut eller inn av kommunen har det også stor betydning for kommuneøkonomien. Vi derfor også kommunaløkonomisk svært avhengig av hverandre, og må gjøre så godt vi kan for at folk skal trives på øya. I større kommuner har en person relativt sett mindre betydning. Rammetilskuddet gjør derved befolkningen på øya enda mer avhengig av hverandre, da endringer påvirker kommunens ressursgrunnlag. Dette er ytterligere et argument for at vi i må ta vare på hverandre. Dersom vi ikke gjør det vil vi unødig miste kollektive ressurser, og det vil bli enda mer krevende å opprettholde tjenestetilbudet.

Både samhandlingsreformen og rammetilskuddet gir økonomiske insentiver til å opprettholde og utvikle det gode helsetilbudet vi har på øya, tenke forebyggende arbeid, og ikke minst at vi utvikler enda bedre relasjoner til hverandre. Det siste er det viktigste for trivsel og velvære i et samfunn. Selve limet i lokalsamfunnet. Det er ikke noe kommunestyret kan beslutte, men noe innbyggerne i felleskap må jobbe med.

I perioden 1951-2011 flyttet det ut over 4 ganger så mange som i dag bor på øya. Det er mange grunner for det, men vi må snu denne trenden, noe som prognosen også gir indikasjon på er mulig. De siste årene har antall innbyggere stabilisert seg. Folketallet hadde gått ytterligere ned om det ikke var for "gjestarbeiderne". 73 personer har statsborgerskap fra andre land. De fleste har kommet etter år 2000.

Vekstpotensial

Det er nå potensial for videre utvikling som følge av at begrensningene i energitilførselen til øya er endret. Energitilførselen har satt genser næringslivets utvikling. Høsten 2011 ble det trukket i land en ny undervannskabel, samt fiberkabler til datanettet. Kombinert med de store investeringene som har blitt gjort for å oppgradere havna og de enorme fiskeriressursene i havet utenfor er det potensial for videre næringsutvikling, og derved flere arbeidsplasser.

Det at folketallet beregningsmessig øker i modellen gir et inntektsanslag som er sårbart. På den annen side er også nedgangen i antall over 90 år beheftet med usikkerhet. Det ene elementet drar ned overføringene – det andre kan dra det opp. Vi må i økonomiplan perioden år for år være klare for å justere budsjettene etter den faktiske utviklingen som følge av endringene.

Overføringssystemet til kommunene fanger ikke opp de merutgiftene øykommuner langt til havs har for å skape et likeverdig tjenestetilbud med fastlandskommuner. Vi har fått skjønnsmidler til å utrede dette. Det er merkostnader ved å produsere kommunale tjenester langt til havs, som ikke inngår i inntektssystemet, som her skal kartlegges. Og som kan gi oss mer rettferdige betingelser på sikt.

Andre statlige overføringer

Det er budsjettert med følgende andre statlige overføringer:

- Tilskudd til næringsfondet med kr. 450.000,-
- Statstilskudd ressurskrevende brukere kr 800.000,-

Kommunale avgifter og egenbetalinger

Kommunestyret vedtok i 2009 at for området VAR (Vann, Avløp og Renovasjon) skulle være etter selvkostprinsippet. Avgiftsnivået i Værøy kommune er relativt høyt. Kommunens satser for gebyr og egenbetalinger holdes derfor uforandret fra 2011 til 2012 for avgifter på vann (ferskvann og sjøvann), og egenbetalingen for barnehage, SFO og flere av egenbetalingene for eldre og funksjonshemmede. Resten av avgiftene inflasjonsjusteres med 3 %, eller følger statens satser.

Det vises til kap 4 om Kommunale satser for nærmere informasjon om endringer innenfor hvert område mv. med unntak av kai- og havneavgifter, som er i eget dokument. Det er for havneavgifter og kaivederlag stipulert med kr 600.000 i inntekter i 2012 og anløpsavgift på ferja kr 360.000. I økonomiplanperioden forventes inntektene fra havneavgifter og kaivederlag å stige.

Utgiftssiden av budsjettet

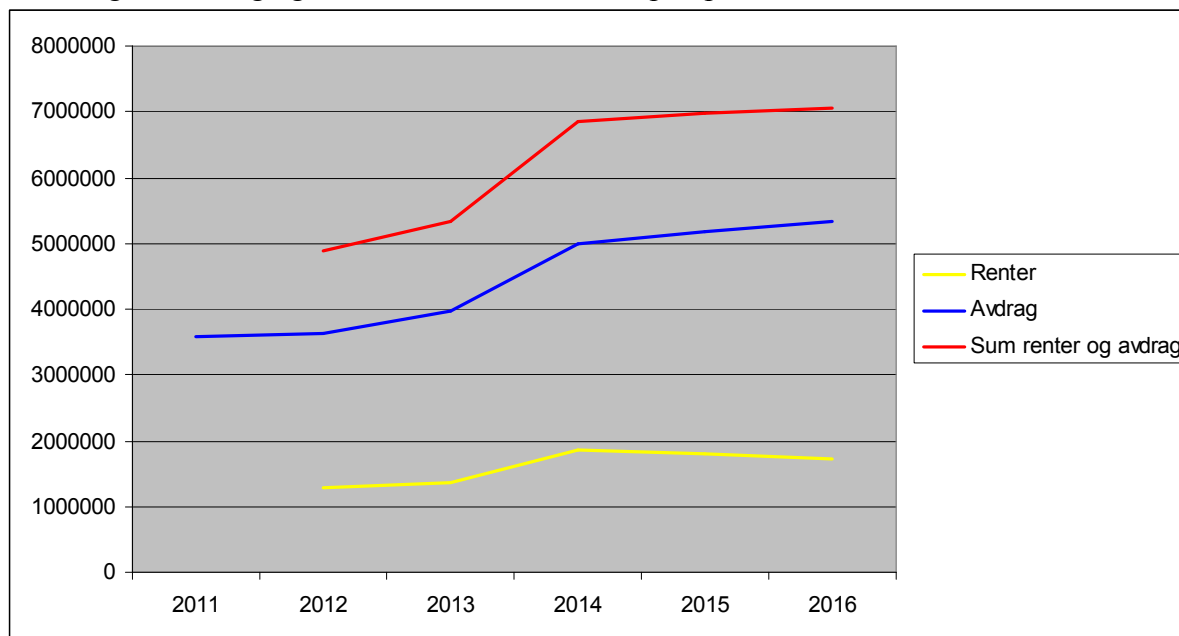
Finansutgifter

Rentesituasjonen er usikker. For perioden er det kun lagt til grunn den faktiske renten på lånene pr november 2011 var 3.15 %. Da det er mye som tyder på at renten lenge vil bli lav, har vi marginalt økt den til 3.4 % i 2012 og 3.5 % etterfølgende år i perioden. En renteheving ut over det vil her få konsekvenser, og vil kunne måtte føre til vurdering av en tilsvarende endring i driften.

I økonomiplanperioden er det behov for betydelige investeringer til å rehabilitere svømmebassenget, oppgradere resten av gamleskolen, og blant annet legge forholdene til rette for at barnehagen skal bli godkjent. Kommunens finansutgifter vil stige år for år som følge av økte renteutgifter og avdrag. I tillegg kommer driftskostnadene anlegget innebærer.

Rente og avdragskostnadene med investeringsbudsjettet som er satt opp i kapittel 3 medfører at rente og avdragsutgiftene i økonomiplanperioden omlag kr 2.2 millioner kroner fra 2012 til 2015. Det forutsetter at renten ligger på et laft nivå, med lån på 20 år på de nye lånene. I tillegg kommer byggelånsrenter som er inkludert i kostnadsanslagene for rehabiliteringsprosjektene. I økonomiplanperioden er disse beregnet til 887.000 kr.

Utviklingen i avdrag og ordinære renter i økonomiplanperioden

Det som kan gjøre investeringene mulige tross et relativt stramt budsjett er den for tiden lave renten. Problemet er at vi ikke kan forvente at den varer over tid. En prosent renteheving på det samlede lånet vi i 2015 utgjøre over 650.000 kroner. Vi kommer derfor i en svært sårbar situasjon, og bør vurdere å binde renten på en større del av låneportoføljen, og da spesielt de

lånene som har lang gjenværende løpetid. I den sammenheng kan vi samle lån som det er ulik gjenværende løpetid på i grupper som vi kan vurdere å binde for 5 år, 10 år, 15 år og 20 år.

Kommunen kan ikke realisere investeringsprosjektene – uten å redusere utgiftene, eller øke inntektene tilsvarende den økte rente- og avdragsbelastningen. Avgiftsnivået på øya er relativt høyt, så her er det lite å hente, med unntak av havneavgifter og kaiverlag, som foreslås innført. Kommunen må ha et balansert budsjett i hele økonomiperioden. Det betyr at driftsutgiftene må tilpasses disse utfordringene.

Driftsutgifter

I hele økonomiplanperioden 2012-2015, er tallene beregnet i 2012 kroner da usikkerheten om pris- og lønnsstigningen i perioden er stor. Det vil si at det ikke er lagt inn noen inflasjonskorrigeringen på inntekts- eller utgiftssiden i 2013-2015.

Lønn er i utgangspunktet budsjettert med utgangspunkt i organiseringen inneværende år, og korrigert for nye behov og forhold. Lønnsutgiftene til fast lønn er dokumentert på egne lønnsark fra hver virksomhet. Her fremkommer stillingsprosent og lønnsnivå. Det er satt av en pott for lønnsøkning på kr 1 millioner kr for 2012 under rådmannen.

Driftsutgiftene øker i tillegg på grunn av:

Nye interkommunale samarbeid

- Brannvesen. Brannvernssamarbeidet startet opp på høsten 2011. Først i 2012 kommer arbeidet ordentlig i gang. På grunn av den begrensede kapasiteten som er nå - er det budsjettert driftsutgifter det første året på over 1 million kroner. Da vi går over fra frivillig brannvesen til kommunalt brannvesen, med kommunalt betalte mannskaper som også trenger kurs, opplæring og utstyr vil denne tjenesten etablere seg på et vesentlig høyere nivå enn tidligere.
- Barnevern. Interkommunalt barnevernssamarbeid ble startet i 2011. Helårsvirkningen av samarbeidet slår ut økonomisk i 2012, med om lag 735.000 kr, opp fra netto kr 500.000 etter at tilskuddet på som ble gitt på 100.000 første år er trukket fra.

Nye anlegg som settes i drift

- Kunstgressbanen ble bygd ferdig høsten 2011. Det beregnes driftsutgifter på banen i form av strøm til lysmaster, vaktmestertjenester, administrasjon og teknisk ledelse.
- Det blir driftsutgifter på svømmebassenget fra 2013 til renhold, badevakter og oppvarming.

Innbyggers økte behov

Tilrettelagt undervisning

Skolen har gjennom flere år hatt betydelig vekst i antall elever som trenger tilrettelagt undervisning.

○ *Økt behov vedtatt i 2011*

I 2010 var det 3 av elevene som fikk tildelt ny eller utvidet ressurs på spesialpedagogtimer. Spesialundervisning ble vedtatt i 2011. Helårsvirkningen av denne stillingen utgjør kr 175 000, og er innarbeidet i budsjettet.

Vedtatt fra 2009

Det var fra 2009 et etterslep i budsjettet på lønnsiden med bakgrunn i et kommunestyrevedtak om økt spesialpedagogisk ressurs. Det ble gjort et vedtak i 2009 som ikke kom inn på budsjettet i 2010. Det var da en ny elev som i følge PPT sin vurdering ville ha behov for 8 timers undervisning etter et helt eget

opplegg. Denne undervisningen kan ikke bli gitt i klassen eller i liten gruppe. Disse timene utgjør 30,8 % av en lærerstilling med rundt 155.000 kr.

Behov for ytterligere ny ressurs spesialpedagogiske tiltak

Skolen har 9 elever (tallet pr nov 2011 er 12) som utløser enkeltvedtak etter sin rettighet om spesialundervisning etter §5 i Opplæringsloven. Dette skjer etter at PPT har utredet eleven med ulike tester. Når utredningsarbeidet er gjort kommer PPT med en sakkyndig vurdering der de sier om eleven har rett til spesialundervisning eller ikke, og hvor mange timer eleven har rett på, hvilke fag den skal gjelde for osv. Dette er dekt gjennom å omdisponere midler innenfor skolens ramme.

Bistand til barn i barnehagen

- Det ble vedtatt å opprette en assistent i barnehagen, til ett barn i 2011. Fullårseffekt av denne stillingen er innarbeidet i budsjettet, og finansiert over PU.

Behovet for avlastning øker

- Avlastningsbehovet er økende. Det vil bli søkt dekt ved å omdisponere ressurser.

Omsorgslønn og BPA øker

- Omsorgslønn og BPA øker med 300.000 kr på grunn av økt behov.

I tillegg har antall barn i kommunen har økt – blant annet på grunn av tilflytning. Det er behov for flere plasser i barnehagen. Dette vil bli behandlet som eget punkt.

Innføringen av samhandlingsreformen

- Samhandlingsreformen medfører at kommunene må betale en andel av kostnadene for innbyggernes bruk av sykehustjenester. Helsedirektoratet beregnet det til 670.000 pr år. Dette er beløp kommunene i første omgang må betale. I neste omgang får vi oppgjør fra helseforetaket i forhold til om vi har hatt større eller mindre forbruk av sykehustjenester i 2012. Det er derfor viktig å holde oversikt over pasientstrømmene, og sikre at pasienter fra Værøy får rett behandling, på rett sted. Samtidig bør vi søke å ta enda større andel medisinske prøver ved legekantoret, slik at behovet for polikliniske konsultasjoner i Bodø reduseres.
 - Ved å ha en sykepleier på legekantoret, på deltid, i stedet for en sekretær, kan flere medisinske prøver bli tatt på legekantoret, i stedet for at innbyggerne må dra til Bodø. En sykepleier kan også ha et medisinsk grep om LAR pasientene.
 - I 2010 ble det registrert 460 polikliniske konsultasjoner. I 2012 må kommunen delfinansiere disse konsultasjonene. I tillegg kan vedkommende bidra til å hjelpe legene med å koordinere arbeidet mellom legekantoret, sykehuset og sykehjemmet, slik at oppgavene i enda større grad kan bli gjort på laveste effektive behandlingsnivå. Da dette er oppgaver som både legekantoret og sykehjemmet har behov for blir utført, kan midler tilsvarende differansen mellom sekretær- og sykepleielønnen overføres fra sykehjemmets budsjett. Det vil på den måten ikke bli noen økt kostnad for kommunen.
- Økonomisk må kommunen betale Nordlandssykehuset 20% av kostnadene ved både poliklinisk behandling, innleggelser og samt full betaling for ferdigbehandlede pasienter som blir liggende på sykehuset. Tallgrunnlaget som sykehuset har lagt fram på dette området fra 2010 kjenner helsevesenet på Værøy ikke igjen. Det er blant annet polikliniske konsultasjoner. Mange av dem er ikke bestilt av legekantoret på Værøy.
 - Antall polikliniske behandlinger – kan reduseres ved mer medisinsk teknisk utstyr, og prøvetaking på legekantoret
- For at reformen skal kunne fungere godt bør helsevesenet på øya ha en løpende dialog med sykehuset om arbeidsdelingen mellom sykehuset og lokalt helsevesen i hvert sykdomsforløp. Dette for å finne lavest effektivt pleie- og behandlingsnivå. Det er ikke grunn til å bruke sykehuset til å ta enkle prøver – som kan tas lokalt. Det er ikke nødvendig at pasienter blir liggende ferdigbehandlet på sykehus. Det er ikke nødvendig at

pasienter blir innlagt på sykehus dersom de kan få riktig behandling lokalt. Det er påkrevet at noen med medisinsk kompetanse holder oversikt over pasientstrømmene, og har en dialog med sykehuset om hva helsevesenet lokalt kan bidra med for den enkelte pasient. Dersom sykehuset ikke er sikker på hva som finnes av medisinsk kapasitet lokalt blir pasientene liggende lenger enn nødvendig på sykehus, med de kostnader det medfører for kommunen, når vi skal betale 20% av sykehusregningen.

- Antall døgn pasienter fra Værøy har vært utskrivningsklare, og har blitt liggende på sykehuset, har sykehuset og helsevesenet på Værøys divergerende oppfatning om. Fra årsskiftet må kommunen betale pr døgn for pasienter som kan skrives ut. Vi må sikre oss at ingen pasient blir oversett.
- I tillegg må faktagrunnlaget, i form av registreringer av pasientforløp som medfører kostnader for kommunen følges nøye, og sikre at registreringene som sykehuset gjør blir korrekte, og at behandling skjer på lavest effektivt behandlingsnivå.

Pensjonsutgiftene stiger

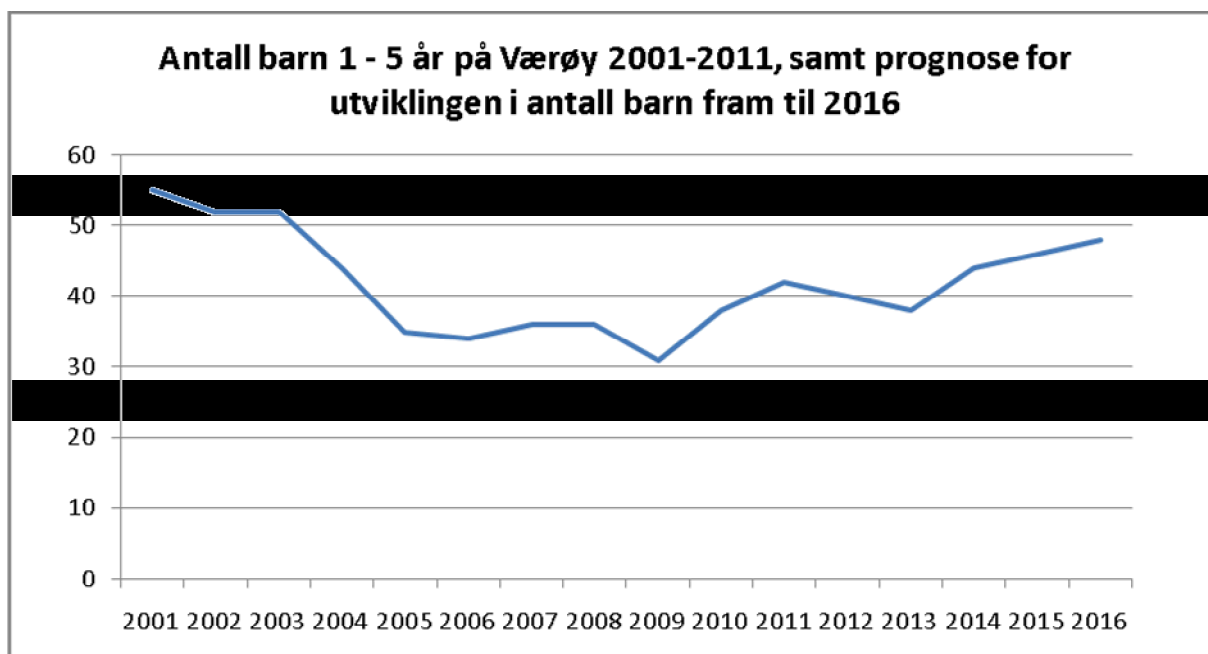
Sosiale utgifter er økt. Det skyldes i hovedsak økte pensjonsutgifter. Totalt øker pensjonsinnbetalingen fra kr 4.660.000 i 2011 til kr 5.279.000 i 2012 til KLP og Statens pensjonskasse.

Barnehagen

Det er behov for å gi alle barn et godt barnehagetilbud. I høst har vi fått tilflytting. Det har medført venteliste for barnehageplass. I et lite kystsamfunn bør vi søke å gi innbyggerne et tilfredsstillende tjenestetilbud, slik at folk blir boende. Å opprette nye plasser i barnehagen er derfor viktig. Derfor er det her også utredet som en del av budsjettarbeidet.

Antall barn i barnehagealder

Fra 2000 til 2010 gikk antall barn i alderen 1-5 år ned fra 55 til 31 barn. Etter dette har antall barn steget raskt. Tilfeldige variasjoner får relativt stor betydning for utviklingen, slik som enkeltflyttinger. Prognosen framover kan heller ikke forutberegne slike hendelser. Statistisk sentralbyrås prognose for befolkningsutvikling (moderat alternativet) tyder på at antall barn på øya kan bli marginalt redusert de nærmest to årene, for så å stige til i underkant av 50 barn i 2016.

Barnehagen

Værøy kommunale barnehage har to avdelinger. En småbarnsavdeling til barn i alderen 1-3 år, og en avdeling for aldersgruppen 3-5 år. Pr dags dato er det 39 barn med full plass i barnehagen. 14 på småbarnsavdelingen og 25 på avdelingen for større barn. Fra årsskiftet øker antall barn på småbarnsavdeling til 15. Derved blir det totalt 40 barn i barnehagen fra årsskiftet. Det er ytterligere behov for barnehageplasser.

Antall barn i barnehagen

	Småbarnsavdelingen	Storbarnsavdelingen	SUM
Antall barn	14 barn pr i dag, 15 barn fra januar	25 barn	39 barn pr i dag, 40 barn fra januar

Antall pedagogiske ledere

Det er krav til antall pedagogiske ledere i barnehagen.

- For antall barn 0-3 år skal det være en pedagogisk leder pr 7-9 barn. Med 15 barn skulle det ha vært 2 pedagogiske ledere på denne avdelingen. Vi har kun en pedagogisk leder på avdelingen. Med 2 pedagogiske ledere kunne småbarnsavdelingen ut fra antall faglige ledere hatt inntil 18 barn. Ved en begrenset ombygning ville arealet som anvendes av barna også kunne blitt større, og mer egnet for en så stor avdeling.
- For barn over 3 år er kravet en pedagogisk leder pr 14-18 barn. Vi har en pedagogisk leder og 25 barn på denne avdelingen. Det er 7 barn for mye ut fra antall faglige ledere hvis vi holder lederen av barnehagen utenfor.

Antall pedagogiske ledere i barnehagen og statlige krav til antall pedagogiske ledere

	Småbarnsavdelingen 0-3 år	Storbarnsavdelingen Over 3 år	SUM
Antall pedagogiske ledere i barnehagen	1	1	2
Antall barn	14 barn pr i dag, 15 barn fra januar	25 barn	39 barn pr i dag, 40 barn fra januar
Krav til pedagogiske ledere pr barn	En pedagogisk leder pr 7-9 barn	En pedagogisk leder pr 14-18 barn	
Behov som ikke er oppfylt i forhold til kravet	1 pedagogisk leder	0.5 stilling som pedagogisk leder	1.5 stillinger som pedagogisk leder

Barnehagestyrer har førskoleutdanning og har kompetanse som pedagogisk leder. Å styre en barnehage med 40 barn og 8.6 stillinger gir et administrativt ansvar. I tillegg er det 2 stillinger som personlige assistenter i barnehagen, som er tilsatt for å hjelpe hvert sitt barn.

Ved en pedagogisk leder til vil bemanningen bli mer faglig forsvarlig, noe som muliggjør at de 4 barna som nå står i kø kan få plass i barnehagen. Ved denne løsningen får vi 3 pedagogiske ledere pluss barnehagestyrer.

Infrastrukturen i barnehagen

Det er behov for å oppgradere barnehagen. Det er ikke noe ventilasjonsanlegg i barnehagen. I et hus med omlag 50 aktive barn og voksne påvirker dette luftkvaliteten, og da spesielt når det er kaldt ute, og ikke like lett å lufte. Rominndelingen burde enkelte steder også blitt endret, slik at barna fikk større plass.

Arealkrav

Småbarnsavdelingen er på 103 m². Kravet til plass pr barn er 4 m² for barn over 3 år. Plassbehovet er 1/3 mer for barn under 3 år, det vil si 5.3 m² pr småbarn. Det vil si at det er

plass til i overkant av 19 barn på småbarnsavdelingen. I følge arealkravene kan vi ta inn de som står på venteliste. Rominndelingen gjør likevel at arealene ikke kan utnyttes optimalt. Storbarnsavdelingen er på 117 m². Den har isolert sett areal til 29 barn. Problemet med så mange barn i en avdeling, er både støy og dårlig luft. Det er ikke noe ventilasjonssystem i barnehagen. Vi må regne med at lokalene må oppgraderes for å bli i samsvar med dagens krav. Prosessen med godkjenningen av barnehagen må vi være forberedt på vil bli et tyngre prosjekt enn skolen. Skolen er av nyere dato, og nyere krav til denne type lokaler var kjent når den ble bygd. Dette er en prosess i flere faser, som blant annet omfatter en serie målinger av luft, lys, lyd osv, slik vi kjenner det fra godkjenningsprosessen på skolen. I 2009 ble barnehagen utvidet. Utvidelsen ble løst ved at det ble satt opp 2 brakker for kontor. Utvidelsen ble ikke søkt godkjent. Sett på denne bakgrunn er det egnede oppholdsareal mindre enn det som er oppgitt for storbarnsavdelingen.

Oppholdsarealet i barnehagen

	Småbarnavdelingen	Storbarnsavdelingen	SUM
Totalt oppholdsareal, ca	103 m ²	117 m ²	220 m ²

Opptaket til barnehagen

Det var 40 barn som fikk full barnehageplass dette barnehageåret. Disse har søkt om plass innenfor søknadsfristen. Barnehagelovens § 12a sier ”barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august”. Etter søknadsfristen har det meldt seg 4 nye barn som står på venteliste. To barn under 3 år, og to barn over 3 år.

Behov for ny avdeling

Begge avdelingene i barnehagen er store, og da spesielt storbarnsavdelingen med 25 barn. Med så mange barn, blir det mye støy. Det sliter både på ansatte og barn. Sykefraværet er en indikator på dette. Ut fra prognosen om vekst i barnetallet fram mot 2016 anbefales det å opprette en avdeling til, slik at vi får tre avdelinger etter alder;

- småbarn (under 2 år),
- mellomstore barn (2-3 år)
- store barn (4-5 år).

Avdelingene bør ikke settes opp utelukkende etter alder, men tilpasses slik at ingen avdeling blir for stor. Det forutsettes også at det gjøres på en fleksibel måte slik at de pedagogiske lederne vil dekke behovet etter regelverket, i hver av sin avdeling.

Derved vil det være mulig å få 3 avdelinger med den pedagogiske ledelsen som nå er nødvendig.

Skal barnehagen deles inn i tre avdelinger, må vi først og fremst finne et egnet lokale. Et nærliggende alternativ vil være å utvide og ombygge nåværende barnehage. Et midlertidig alternativ er å bruke andre lokaler i en mellomperiode. Problemet er at barnehagen har et flott uteområde, med egnet infrastruktur, som da barna som kommer inn i andre lokaler mister.

Det kan være en mulighet å flytte førskolebarna til en leilighet i området. Det er 10-15 førskolebarn som kan flytte ditt. Dette vil være avhengig av at det opprettes stilling, og det vil være behov for å anskaffe inventar og utstyr.

Alternativet er å opprette en familiebarnehage i disse lokalene. Et hjem kan godkjennes for maksimalt fem barn over 3 år som er tilstede samtidig. Er flertallet av barna under 3 år, må antallet reduseres. Det vil si at en familiebarnehage kun kan ta de som står på venteliste nå. Å

opprette en familiebarnehage betyr at det også må opprettes minimum en 100 % stilling, som skal ivareta disse barna. Assistentene i en familiebarnehage skal motta veiledning av en førskolelærer. Problemet er at vi har få førskolelærere i Værøy barnehage.

En familiebarnehage er derfor ikke det best egnede tiltaket for å løse barnehagens utfordring. Det er alt for mange barn i hver av avdelingene i barnehagen, ved å opprette en tredje avdeling vil antall barn i hver avdeling reduseres - det vil gi både barn og voksne en bedre hverdag. Ved dette alternativet legger vi samtidig forholdene til rette for å dekke det økte behovet for barnehageplasser som forventes på øya i følge SSBs prognoser.

Stillinger

I barnehagen er det 8.6 årsverk, inkludert barnehagebestyrer og to pedagogiske ledere. Med de stillingshjemler barnehagen har per i dag, er det 3,6 årsverk på småbarnsavdelingen. I tillegg er det 2 assistenter som har ansvar for hvert sitt barn på denne avdelingen. På storbarnsavdelingen er det per i dag 4 årsverk. Pluss 1 årsverk - barnehagestyrer. Det er behov for en kvalifisert pedagogisk leder i barnehagen. Det er en stilling som førskolelærer i barnehagen. Denne stillingen kan oppgraderes til pedagogisk leder. Førskolelærerstillingen er besatt med en person uten denne utdanningen fram til sommeren. Stillingen kan da omgjøres til en pedagogisk lederstilling. Det er i tillegg behov for å øke antall stillinger i barnehagen fra 8.6 til 9 stillinger. Det vil si med en 40 % stilling.

For 2012 vil det koste om lag 300.000 kr. For etterfølgende år om lag kr 190.000. Til fratrukk kommer foreldrebetalingen. Dette tiltaket foreslås lagt inn i budsjettet.

Selv om det opprettes en alternativ barnehage, i form av en familiebarnehage, er det behov for å få flere pedagogiske ledere i Værøy barnehage, og samt å oppgradere infrastrukturen i barnehagen.

Den rimeligste løsningen for å oppfylle kravet om flere pedagogiske ledere er å omgjøre stillinger i barnehagen, når de blir ledige. Rimeligst er det å omgjøre førskolelederstillingen som blir ledig sommeren 2012. Å omgjøre denne stillingen koster et tillegg som pedagogisk leder på 26.000 kr pluss sosiale utgifter.

I tillegg vil det være behov for å vurdere en oppdeling av barnehagen, med en avdeling til, da 25 barn i en avdeling er i meste laget.

Familiebarnehage¹

En familiebarnehage er en barnehage der driften foregår i små grupper i private hjem. Den kjennetegnes av:

- At den kan ha opp til fem barn
- Den er best egnet for barn under tre år
- En assistent utfører det daglige arbeidet
- En førskolelærer er styrer og gir pedagogisk veiledning hver uke
- Familiebarnehagen finansieres ofte ved kommunalt tilskudd og foreldrebetaling

¹ Rådmannen har ingen erfaring med familiebarnehager. Barnehagestyrer har heller ingen inngående kunnskap om denne typen barnehage. Dersom familiebarnehage etableres bør vi trekke inn personer som har kompetanse på dette området, kan sikre tallgrunnlaget og hjelpe oss å få til en forsvarlig etablering.

Assistenten får veiledning og oppfølging av en førskolelærer. Førskolelæreren er også pedagogisk leder for barnehagen. En assistent kan ha ansvar for inntil fem barn, avhengig av barnas alder. Kommunen har ansvaret for godkjenning og tilsyn med familiebarnehagene.

En familiebarnehage kan være kommunal eller privat eiet.

Er den kommunalt eiet bør lønnsvikårene bli tilsvarende som i kommunens egen barnehage.

Å opprette en familiebarnehage på full tid betyr at det må opprettes minimum en 100 % stilling, som skal ivareta disse barna. Skal den drives med en assistent bør det være en person som har erfaring fra barnehage. Det vil være en fordel om vedkommende har førskolelærer kompetanse, dersom personen skal drive familiebarnehagen alene. En assistent med full ansiennitet har kr 313.000 kr i lønn pluss sosiale utgifter, totalt om lag 400.000 kr. I tillegg kommer vikarutgifter, samt fast veiledning og ledelse av en førskolelærer. En familiebarnehage skal fortrinnsvis foregå i bebodde hjem. Ved godkjenning av det enkelte hjem og eventuelt baselokale skal det vurderes om hjemmet og lokalet egner seg for familiebarnehagedrift.

Familiebarnehagens har løpende utgifter til materiell, strøm, leker, mat, strøm, telefon osv. I tillegg kommer opplæring og investering i det utstyr som trengs til å starte en barnehage for barna.

Er familiebarnehagen kommunal eid antas brutto kostnaden å komme over 500.000. Som fratrukk kommer, som i ordinære kommunale barnehager, foreldrebetalingen. Drives den privat med kommunalt tilskudd antas tilskuddet å komme opp i omlag det samme beløpet som nettokostnaden blir om kommunen eide barnehagen.

For å dekke behovet til de 4 barna som nå står på venteliste til barnehageplass vil bruk av kommunens egen barnehage bli det rimeligste alternativet. Det betyr ikke nødvendigvis at barnehagen vår i utgangspunktet er rimeligere å drifte enn et privat alternativ, men at infrastrukturen alt er bygd opp i kommunens egen barnehage, og de ansatte er på plass. Det er derfor kun behov for en marginal utvidelse av personale, som til dels ville måtte gjøres uavhengig av økningen i antall barn.

Statlig finansiering av prosjekt

Staten ved fylkesmannen har gitt midler til en serie prosjekt som sikte på å starte opp i 2012:

- Boligsosialt prosjekt ble vedtatt av kommunestyret i 2011 og lønnskostnadene er finansiert av fylkesmannen.
- Det er gitt skjønnsmidler til å utvikle NAV. Prosjekt er behandlet av formannskapet og legges nå fram for kommunestyret.
- Det er gitt skjønnsmidler til kommunen for å få utrede merkostnadene kommunen har for å produsere et likeverdig tjenestetilbud som kommune på fastlandet. Resultatet vil i neste omgang være relevant i fordelingen av skjønnsmidler, og det vil kunne bli et innspill til de som arbeider med utviklingen av kriterier i rammetilskuddet til kommunene i Kommunaldepartementet. Dette er ett element i arbeidet med å forbedre kommunens inntektsgrunnlag.

Tiltak som har bidratt til å bedre budsjettbalansen

Det hadde ikke vært mulig å dekke de økte behovene som her er presentert uten at andre utgiftsposter er redusert og nye inntekter er ført opp. Nedenfor følger disse forslagene:

- *Værøy boligstiftelse*

Værøy kommune har opprettet Værøy boligstiftelse. Stiftelsen eier sykehjemmet. Værøy kommune leier sykehjemmet av boligstiftelsen. Stiftelsen går med et betydelig overskudd. Det gjør at stiftelsen over år har bygd opp kapital og handlingskraft til å realisere større oppgaver. Boligstiftelsen har bygd opp en akseptabel reserve, ved at stiftelsens overskudd har blitt beholdt i stiftelsen. Derved kan husleien kommunen betaler reduseres. Husleien er i budsjettforslaget redusert fra kr 950.000 til kr 650.000.

- *Anløpsavgift for ferja*

Anløpsavgiften for ferja er foreslått satt kr 660 pr anløp. Det kan gi en inntekt på omlag kr 360.000.

- *Havneavgift og kaivederlag*

Avgiftsregime for havneavgift og kaivederlag vil være etablert fullt ut når vi får de største utfordringene med hensyn til økte finansieringskostnader kommer i 2014. En del av lånene som er fra tidligere har sitt opphav i havneutbyggingen. Det er lagt til grunn en inntjening på 800.000 kr i havneavgift og kaivederlag eksklusiv anløpsavgiften på ferja i budsjettet for 2012. Ut fra tidligere administrasjons anslag vil den kunne bli vesentlig høyere. Over tid vil vi få praktisk erfaring med hva dette arbeidet krever, og den reelle inntjeningen. Aktivitetsnivået i havna øker også over tid slik at det her er et potensial for å få dekt inn kostnader kommunen har hatt på havna. Det budsjetteres med at inntektene på havneavgift og kaivederlag øker til 1.6 millioner inklusiv anløpsavgift for ferja fra 2014. I løpet av 2012 og 2013 får vi mer erfaring fra dette området, slik at vi vil ha et sikrere grunnlag når vi skal budsjettere på dette området til senere års budsjett. Beløpet som er budsjettert for oppstartåret er trolig lagt noe lavt, og tar høyde for at vi må bygge opp det praktiske apparatet for innkrevning.

- *Rammenedtrekk 2% fra 2013*

Det er satt inn et rammenedtrekk på 2 % for hver virksomhet gjeldene fra 2014. Den enkelte virksomhet komme med forslag til hvordan de gjør denne innsparingen på sitt område. De har et år til å planlegge dette.

- *Redusert sykefravær gir mindre behov for vikarer*

Sykefraværet i kommunens virksomheter er høyt. Kortidsfraværet koster mye – da det medfører både lønn til de som er syke og vikarutgifter. Innsats rettet mot redusert sykefravær er derfor god kommuneøkonomi. Det bør være mulig over en tre-års-periode å redusere sykefraværet til nærmere det halve. Sykdom vil vi alltid ha i organisasjonen, men det bør være mulig å begrense frekvensen i et samarbeid mellom ansatte – tillitsvalgte – og lederen på arbeidsplassen. Første året bør vikarutgiftene kunne reduseres med om lag 50.000 kr i hver virksomhet, i skolen, barnehagen, PU, sykehjemmet og teknisk. Ytterligere 50.000 kr er lagt inn i innsparinger for hver virksomhet i 2014. Ved at denne posten blir redusert blir det nødvendig for virksomhetene enda mer aktivt å søke å redusere sykefraværet.

Andre innsparinger i 2012

- Energiutgiftene ved skolebygningene er redusert fra 2012. Fra 2014 er de ytterligere redusert som følge av at hele klimaskallet på det gamle skolebygget da er rehabilitert. Samtidig er det ført opp energiutgifter på svømmebassenget.
- Budsjettet til rådmannen er redusert i forhold til det første budsjettforslag med kr 255.000.

- Budsjettet til NAV er redusert med kr 100.000 ut fra at økt oppfølging gir bedre økonomistyring, flere på statlige tiltak og riktig ytelse, samtidig som både sosialutgiftene til livsopphold og til bolig reduseres.
- Kantineinntektene økes til samme nivå som de tidligere har vært ved at kjøkkenet på sykehjemmet dekker behovet i virksomhetene for servering på kommunens kurs og arrangementer. Lønnskostnadene på kjøkkenet reduseres ved at det ikke settes inn vikarer om kvelden. Mat forutsettes lagd på dagtid av personalet på kjøkkenet og plassert i kjøleskap.
- På teknisk er flere poster redusert blant annet overtid.
- På sykehjemmet reduseres l.lønn med kr 200.000.

Andre innsparinger senere år

- Annen lønn i PU reduseres med 200.000 i 2014, som følge av at det antas at nåværende brukere over tid får endret behov, vedrørende blant annet brukerstyrt personlig assistent og omsorgslønn.
- Innsparinger i 2014 ved reduksjon i bemanningen, på 400.000 ved sykehjemmet/hjemmetjenesten foretas gjennom naturlig avgang 400.000

Mulige tiltak for å bedre driftsballansen ytterligere

Til tross for stramme marginer har målet i budsjettarbeidet vært å skjerme brukerne av offentlige tjenester; slik at tilbudet til beboere på sykehjem og i PU, pasienter, elever på skolen, barna i barnehagen, personer som trenger bistand fra NAV og de som mottar hjemmebaserte tjenester ikke skal bli skadelidende

Nedenfor følger noen forslag til tiltak for å få ned kommunens utgifter ytterligere.

Værøy skole

Tilrettelagt undervisning

På øya trenger stadig flere elever spesialundervisning. Nå har om lag hver fjerde elev behov for ekstra bistand. Når det er flere elever innenfor samme trinn, med samme problemer kan de undervises i felleskap. Dette er den vanlige måten å organisere spesialundervisningen på, dersom ikke vanskene er svært avvikende fra hverandre. Felles spesialundervisning innefor samme trinn kan også være en mulighet, dette gjøres pr i dag innenfor norskfaget. Skolen har satt i gang lesekursgrupper på tvers av klassetrinn, men innefor trinnet. Skolen er delt i trinn, småskolen (1.-4. klasse), mellomtrinn (5.-7. klasse), og ungdomstrinnet (8.-10. klasse). Skolen bør ha som fokus å se på om organiseringen innefor spesialundervisningen kan gjøres mer effektiv og kostnadsbesparende. Tidlig innsats er viktig, dersom en setter inn tiltakene i småskolen er det store muligheter for at mange får hjelp som blir overflødig seinere i skoleløpet. Det er derfor viktig å støtte skolen i arbeidet med å utvikle organiseringen av spesialundervisningen.

I løpet av 2012 og 2013 vil mange elever som har fått ekstratimer gå ut av skolen. Spørsmålet er om de nye elevene har tilvarende behov.

Slå sammen klasser

Klassestørrelsene ved skolen vil ligge på ca 10 fremover, enkelte år også under dette. Skolen vil derfor måtte se på løsninger om sammenslåing av klasser også i fremtiden. I

størst mulig grad bør en skjerme basisfagene norsk, matematikk og engelsk. Utover dette kan skolen kjøre med rullerende årsplaner, slå sammen klasser og ha felles kontaktlærer. Begrensingen for sammenslåing er ofte rammevilkårene, små klasserom med sterk begrensing på forsvarligheten vedr inn klima og arbeidsro.

- Sykehjemmet / hjemmetjenesten

Antall årsverk

Sykehjemmet og hjemmetjenesten er godt organisert. De ansatte i begge tjenestene jobber under morgenstellet sammen inne på senteret. Etterpå går medarbeiderne i hjemmetjenesten på hjemmebesøk. Ved at det er fleksibilitet mellom tjenestene kan de tilpasse arbeidet etter hvor det er behov, på sykehjemmet eller hjemmetjenesten, for innsats ut fra hvor brukernes er og deres behov. Dette effektiviserer bruken av ansatte. I forhold til andre kommuner kan forholdet mellom antall brukere/beboere og personale være i det øvre sikt, og bør kunne reduseres noe. Eventuell nedtrapping bør gjøres ved naturlig avgang, og etter drøftelser med de ansattes tillitsvalgte. I perioder ved lavt antall beboere bør det ikke leies inn vikarer. Dette gjelder ikke nattevakt – da det er viktig å ha bemanning for å kunne få de eldre ut av bygget så raskt som mulig ved en eventuell brann. Brannvesenet har i en svært kritisk rapport påpekt dårlig brannsikring.

Kjøkkenet på Sykehjemmet

På kveldstid kan man unnvære å ha noen egen betjening på kjøkkenet. De som er på kveldsvakt kan lage mat, og kjøkkenpersonalet kan lage mat på dagvakt å sette i kjøleskapet

To-skiftsordning og fast nattevakt ved sykehjemmet

Tre-skiftsordning er helseskadelig for ansatte. Den blir også spesielt dyrt for kommunen når ansatte på denne ordningen får redusert arbeidstid. Endringen motiverer til en to-skiftsordning og fast nattevakt ved sykehjemmet. Alternativene må diskuteres med tillitsvalgte og ansatte slik at vi lokalt finner en modell som er akseptabel for begge parter.

- NAV

Personer som får trygd - regress for sosialhjelp

Når personer som har fått sosialhjelp får innvilget trygd, bør det rutinemessig søkes regress i trygden for den sosialhjelp som er utbetalt i søknadsperioden, for den perioden etterbetalingen av trygd gjelder for.

- PU

To-skiftsordning og fast nattevakt ved PU

Tre-skiftsordning er helseskadelig for ansatte. Den blir også spesielt dyr for kommunen når ansatte på denne ordningen får redusert arbeidstid. Endringen motiverer til to-skiftsordning og fast nattevakt også ved PU. Alternativene må diskuteres med tillitsvalgte og ansatte slik at vi lokalt finner en modell som er akseptabel for begge parter.

- Leie av lokaler til helsetjenester i Det Norske Hus

Kommunen leier første etasje i Det Norske Hus. Det er lagt fram et nytt forslag til ny leieavtale på kr 451.000 pr år, eller 985 kr pr m², med bindingstid på 10 år. I tillegg kommer strøm og vask. Dette er en prisøkning fra kr 393.000 pr år i oktober 2011.

Det Norske Hus as ønsker en 10-årig leieavtale med kommunen. Kommunen har behov for å vurdere bruken av hele eiendomsmassen fritt når den branntekniske gjennomgangen av sykehjemmet er ferdig, og vi ser hva det vil koste å få sykehjemmet godkjent som sykehjem. Bygget er ikke bygd som sykehjem, men som omsorgsboliger, som har helt andre krav til brannsikring enn en institusjon. Kommunen har derfor behov for en kortsiktig leieavtale til dette er avklart.

Kommunen kan spare leieutgifter ved å være kreativ og bruke egne lokaler til å huse helsetjenestene. Det vil medføre at noen vil få mindre areal. På den annen side vil kommunen spare både husleie og andre driftsutgifter. Alle tjenestene har tidligere vært i kommunens egne lokaler. Lokalene fysioterapeut tidligere disponerte ved sykehjemmet – har pleie og omsorgssjefen flyttet ut av. Flytter fysioterapeuten tilbake vil det spare kommunen for strøm, vask og husleie for denne tjenesten. Treningsinstrumentene til fysik kan passe inn i lokalene på gamleskolen når anlegget her er rehabilitert. Det bør om nødvendig også være mulig å vurdere å gå tilbake til lokalene de øvrige virksomhetene tidligere disponerte, eller tilsvarende lokaler. Dette vil gi store årlige innsparinger.

- Innkrevning og avskrivning av fordringer

Avskrivning av fordringer. Får vi besatt stillingene som økonomisekretær og stillingen som boligsosial medarbeider med personer som på hvert sitt område er egnet til å bistå mennesker med betalingsproblemer vil vi kunne få redusert behovet for avskrivning av gamle fordringer, og begrenset oppbygningen av nye restanser.

- Kritisk vurdering av kostnader

Utgiftene til alle formål bør vurderes kritisk, ut fra om de står i forhold til formålet. I den budsjettmessige situasjon vi er bør hver virksomhet ha en kritisk gjennomgang av utgiftene på eget ansvarsområde. Utgifter som ikke gir virksomheten eller tjeneste mottakerne noe av verdi, bør utgå.

- Ikke lovpålagte oppgaver

Kommunen bruker midler på oppgaver som ikke er lovpålagt. På en liten øy er det viktig å ha et kulturelt tilbud. Det er viktig å verne om aktivitetsnivået som er noe av det gode ”limet” som binder samfunnet sammen, og gjør at øya har et aktivitetstilbud. Likevel kan det være områder som er like påkrevet å støtte som andre.

Forslag fra virksomhetene

Nedenfor følger en stikkordsmessig sammenstilling av virksomhetenes forslag. Forslagene i sin helhet kommer i eget vedlegg:

Opprettelse av stilling som psykiatrisk sykepleier

Forslag fra helsesøster. Både pleie- og omsorgsjef, sykepleiere og leger opplever behov for en slik stilling. Kostnad ca 500.000 kr

Pleie- og omsorg foreslår

- 3 nye stillinger i PU
- Økende behov for hjemmehjelp
- Investeringer i uteområde for demenspasienter
- PU boliger. Investering
- Investering i inventar på sykehjemmet

Fysioterapauten foreslår

- Å engasjere personer til å lede treningen for et minimalt vederlag – til sammen kr 6.000
- Å gi ansatte i kommunen gratis trening – kostnad om lag kr 15.000

Barnevernet

Barnevernet mener antall saker har blitt så mange på Værøy, at de har behov for større stilingsandel. De antyder at vi kan søke fylkesmannen om midler til dette. Barnevernet vil utarbeide et forslag til søknad.

Sosialtjenesten

Sosialbudsjettet er satt så lavt som mulig, med stor sannsynlighet for overskridelse.

De postene det er størst usikkerhet på

2810 boutgiftene spesielt siden den er redusert i forhold til etatens forslag

2344 lønn til støttekontakter

2420 fast lønn

2420 inventar og utstyr (må ha en ny skriver og kopimaskinen har begynt å fuske)

Kultur

Forslaget til budsjett for 2012 betyr en nedgang på 13% i forhold til budsjettet for 2011. Det aller meste vil gå til lønn/faste utgifter. Det vil være lite rom for nye prosjekt innenfor etatens rammer. Det eneste større prosjekt vil trolig bli ferdigstillelse av påbegynt skilting i forbindelse med reiseliv (bevilget kr 100000 i 2011 som er avtalt overført til 2012).

Det er ønskelig med flere nye prosjekt som: egen hjemmeside for reiselivet, webkamera, utkikkspunkt Heia, gapahuk, fiskerstatue(i regi av fiskarkvinnelaget), prosjekt Værøy fyr/dokumentasjonssenter fuglefangst/fiske/kvalfangst, kunstprosjekt Skardet, flere fasiliteter og bedre tilrettelegging av utfartssteder for turister og fastboende mv. Prosjektene vil være avhengig av at det blir tilført ekstra midler utover dagens budsjettforslag.

Innenfor rammene til foreslått budsjett vil man fortsatt søke å prioritere arbeidet med viderutvikling av Værøyposten/informasjonsarbeid, økt aktivitet i ungdomsklubben, tilrettelegge og koordinere kulturelle arrangement, utvikle kulturskolen videre og legge til rette for mer fysisk aktivitet/bruk av naturen.

3. Investeringsbudsjettet

Aktivitetstilbudet på øya har vært begrenset. Kommunens investeringer i perioden 2012-2015 er hovedsakelig rettet mot å gi innbyggerne et økt tilbud på dette området. Det høyest prioriterte investeringstiltaket i kommunen er svømmebassenget. Svømmebassenget ble stengt i 2007. Kommunestyret vedtok våren 2011 å renovere anlegget. Byggforsk/Sintef utredet byggetekniske sidene ved anlegget, arkitekt Stein Hamre beskrev det nyrenoverte anlegget og lagde anbudsinnbydelsen.

Budsjettforslaget inneholder et relativt høyt investeringstempo i 2012, der målet er å få vann i bassenget, utbedre det gamle skolebygget, bedre brann- og redningsberedskapen, trafikksikring ved å bygge Industriveien helt fram til fergekaia, videreføre rehabiliteringen av kirkene, og en serie mindre prosjekt.

Investeringsbudsjett 2012-2015					
Investeringer	2 012	2 013	2 014	2 015	Totalt
Rehab svømmebasseng/garderobe	12 100 000	6 000 000			18 100 000
Tak over Gamleskolen	4 000 000				4 000 000
Isolasjon yttervegger, vinduer, drenering	3 000 000	4 500 000			7 500 000
Rehab gymsal/vestibyle/skole			4 400 000		4 400 000
Rehab tårndel				4 000 000	4 000 000
Brannvesen – utstyr	450 000	450 000			900 000
Trafikksikring industrivei	500 000				500 000
Skilting/reiseliv/veinavn	150 000				150 000
Ferskvann/sjøvann	1 250 000				1 250 000
Rehab kirkebygg	500 000				500 000
Nytt tak utleieboliger	300 000				300 000
Barnehage - kjøkken/bad	250 000				250 000
Barnehage - investering vedr. godkjenning		3 500 000			3 500 000
Kommunehuset - gulv/ombygg./inv.	500 000				500 000
Legesenter andre lokaler	200 000				200 000
Oppgradering Økonomisystem	375 000				375 000
Sum brutto investeringer	23 575 000	14 450 000	4 400 000	4 000 000	46 425 000
Sum netto investeringer (lånebehov)	15 920 000	11 560 000	3 520 000	3 200 000	34 200 000

For økonomiplanperioden 2012-2015 er det budsjettet med 46.4 millioner kroner i investeringer. Her er det hovedsakelig lagt til grunn priser i tidligere kalkyler, i rapporter fra arkitekt. I fratrukk kommer momsrefusjon og tilskudd i form av spillemidler for idrettsanlegg. Da reduseres beløpet til 34.2 millioner. I budsjettet er det lagt til grunn at kompensasjon for merverdiavgift på investeringer skal gå til å dekke merverdiavgiften på de investeringer de er relatert til. Det er i tillegg forutsatt at vi får 3 millioner i spillemidler til å rehabilitere svømmehallen. Vi har for 2011 alt fått tilsagn om 1.5 millioner og kan vente tilsvarende beløp i 2012. Det er innledet dialog om mulighetene for å få spillemidler til rehabiliteringen av gymsal/aula. Det arbeides med å få ytterligere tilskudd til prosjektet ut over spillemidlene til svømmebassenget. Det legges opp til dialog med Enova. I tillegg er det innledet dialog om muligheter for spillemidler til gymsalen/aula. Det vil i tilfelle redusere kommunens lånebehov.

I budsjettet er det satt opp investeringskostnadene til ferskvann/sjøvann på VAR-områder. Dette er investeringer som dekkes gjennom selvkostprinsippet på sine områder.

Det er to typer renter; byggelånsrenter som inngår i investeringskostnaden, og ordinære renter på investeringslånet. I beregningen av anslag for kostnader for rehabiliteringsprosjektene er byggerenter innkalkulert i prosjektene.

Rehabiliteringen av svømmebasseng / gamleskolen

Rehabiliteringen av svømmebassenget og resten av gamleskolen med gymsal og tårnbygg er beskrevet i en serie dokumenter. Det siste i utlysningen av anlegget på Doffin.

Brannvesen – utstyr

Det foreligger en kritisk gjennomgang av brannberedskapen på Værøy som dokumenterer at den ikke er forsvarlig. Værøy kommunale brannvesen har behov for å oppgradere sitt utstyr til dagens standard. Dette arbeidet er påbegynt. Det vil likevel ta tid før brannvesenet er forskriftsmessig.

Trafikksikring - Videreføring av Industriveien til ferjekaia

Forlengelse av Industriveien mot ferjekaia vil bidra til å fjerne tungtrafikken fra boligområdene. Det vil bli søkt om tilskudd til byggingen. Beløpet som er avsatt på budsjettet er ment som kommunens egenandel.

Skilting reiseliv og kulturminner

Det er behov for en bedre skilting av kulturminner i reiselivssammenheng. Kulturkontoret vil koordinere dette arbeidet. Oppvekst og kulturutvalget har prioritert dette arbeidet. I tillegg er det behov for skilting når veiene på øya får navn.

Ferskvann/sjøvann

Det er behov for investeringer innen VAR-området til blant annet reserveutstyr til sjøvann og flere pumpehull til ferskvann.

Næringslivet på Værøy har utvidet sin produksjonskapasitet. Dette medfører at vannbehovet vil øke. Det foreslås derfor å etablere flere borehull for ferskvann.

Videre planlegges det innføring av dataovervåking av både sjøvanns- og ferskvannsanleggene, når fiberkabel er lagt slik at det lettere kan foretas anleggssjekk.

Rehabilitering av kirkebygg

Det har blitt gjort et betydelig rehabiliteringsarbeid på kirkene de siste årene. For 2012 planlegges det blant annet arbeid på yttervegger, rehabilitering av vinduer og malerarbeid på Nordland, og arbeider på kirken på Sørland.

Barnehagen

Utfordringene bygningsmessig når det gjelder barnehagen er delvis beskrevet tidligere i dette dokumentet.

Kommunehuset

Det er lagt nytt gulv i deler av første etasje i 2009 og deler av annen etasje i 2010. Det er behov for å fortsette utbedringen av gulvet i resten av bygget, og noen ombygninger av kontorer.

Utfordringen: Sykehjemmet

Kommunen står i tillegg overfor utfordringer når det gjelder å få sykehjemmet godkjent som sykehjem. Det er bygd som omsorgsboliger med helt andre krav til brannsikring enn det stilles til en institusjon. Kravene og mulighetene for brannsikring vil bli utredet. Når utredningen foreligger kommer vi tilbake til kommunestyret med dette som egen sak. Arbeidet med den står ikke beskrevet her, da vi avventer resultatene av utredningen.

4. Kommunens satser på gebyr og egenbetaling

Avgiftsnivået i Værøy kommune er relativt høyt. Kommunens satser for gebyr og egenbetalinger holdes derfor uforandret fra 2011 til 2012 for avgifter på vann (ferskvann og sjøvann), og egenbetalingen for barnehage, SFO og flere av egenbetalingene for eldre og funksjonshemmede. Resten av avgiftene inflasjonsjusteres med 3 %, eller med statens satser.

Priser og avgifter	Satser 2011 kr	Endring	Satser 2012 kr
Ferskvann			
Årsavgift	Kr 4 349	0 %	Kr 4 349
Årsavgift bedrift	Kr 5 810	0 %	Kr 5 810
Årsavgift fritidsbolig	Kr 4 349	0 %	Kr 4 349
Pris per m ³ ved forbruk over 400 m ³	Kr 16,68	0 %	Kr 16,68
Tilkoblingsavgift, eks. gravearbeid	Kr 7 554	0 %	Kr 7 554
Avstengning, eks. gravearbeid	Kr 3 777	0 %	Kr 3 777
Sjøvann			
Hvitfisk per kg	Kr 0,1133	0 %	Kr 0,1133
<i>Pelagisk fisk per tonn:</i>			
Opp til 10 000 tonn pris per tonn	Kr 15,45	0 %	Kr 15,45
Neste 15 000 tonn pris per tonn	Kr 10,30	0 %	Kr 10,30
Overskytende pris per tonn	Kr 7,725	0 %	Kr 7,725

Tømming hvert år Avløp og kloakk

Årsavgift kloakk per år	Kr 1 986	3 %	Kr 2 046
Årsavgift storforbruker per år	Kr 2 649	3 %	Kr 2 729
Slamtømming inntil 4m ³ ordinære boliger	Kr 1 073	3 %	Kr 1 105

Tømming ved behov

Slamtømming inntil 4m ³ fritidsboliger	Kr 1 073	3 %	Kr 1 105
Hastetømming ordinære boliger eks. årsavgift	Kr 666	3 %	Kr 686
Tilkoblingsavgift eks. gravearbeid	Kr 6 708	3 %	Kr 6 909

Renovasjon

Årsavgift avfallsboks 190 l	Kr 3 608	3 %	Kr 3 716
Årsavgift avfallsboks 190 l fritidsbolig	Kr 1 758	3 %	Kr 1 811
Årsavgift avfallsboks 240 l	Kr 4 688	3 %	Kr 4 829
Årsavgift avfallsboks 350 l	Kr 7 143	3 %	Kr 7 357
Årsavgift avfallsboks 500 l	Kr 11 172	3 %	Kr 11 507
Årsavgift avfallsboks 660 l	Kr 12 944	3 %	Kr 13 332
Årsavgift avfallsboks 750 l	Kr 14 978	3 %	Kr 15 429
Merkelapp for ekstrasekk	Kr 111	3 %	Kr 114
Rent trevirke per m ³ levert i Skaret	Kr 105	3 %	Kr 108
Urent trevirke per m ³ levert i Skaret	Kr 158	3 %	Kr 163
Restavfall /usortert avfall levert i Skaret	Kr 400,- pr m ³ eller kr 2 pr kg	3 %	Kr 412,- pr m ³ eller kr 2,05 pr kg
Eternitt spesialavfall levert i Marka	Kr 2,75 per kg	3 %	Kr 2,85 per kg
Nøter/garn/trålpose/fiskeredskaper levert i Marka	Kr 2,75 per kg	3 %	Kr 2,85 per kg
Jern/stål/metall levert i Marka	Kr 2,75 per kg	3 %	Kr 2,85 per kg
Annet avfall levert i Skaret	Kr 2,75 per kg	3 %	Kr 2,85 per kg
Betongvarer/-avfall egen regning, levert i Skaret	Netto utgift	Netto	Netto

Priser og avgifter	Satser Kr	Endring Kr	Sats 2011 Kr
Byggesak			
Oppmålingsgebyr	Kr 7 610	3 %	Kr 7 838
Saksbehandlingsgebyr	Kr 1 090	3 %	Kr 1 128
Saksbehandlingsgebyr mindre tiltak (Garasje, tilbygg, etc)	Kr 550	3 %	Kr 567
Tildeling av lokal godkjenning	Kr 550	3 %	Kr 567
Barnehage/SFO (pris per mnd)			
	fra 1/8-2010		
5 Dager per uke	Kr 2 330	0 %	Kr 2 330
4 Dager per uke	Kr 1 910	0 %	Kr 1 910
3 Dager per uke	Kr 1 440	0 %	Kr 1 440
2 Dager per uke	Kr 960	0 %	Kr 960
Dagspris (pr dag)	Kr 180	0 %	Kr 180
Foreldrebetaling mat 5 dager per uke	Kr 265	0 %	Kr 265
Foreldrebetaling mat 4 Dager per uke	Kr 212	0 %	Kr 212
Foreldrebetaling mat 3 Dager per uke	Kr 159	0 %	Kr 159
Foreldrebetaling mat 2 Dager per uke	Kr 106	0 %	Kr 106
SFO per mnd	Kr 1100	0 %	Kr 1100
Hjemmebaserte tjenester			
Inntekt under 2 G	kr 53 per time maks kr 160 per mnd	0 %	kr 53 per time maks kr 160 per mnd
Inntekt mellom 2-3 G	Kr 64	0 %	Kr 64
Inntekt mellom 3-4 G	Kr 80	0 %	Kr 80
Inntekt mellom 4-5 G	Kr 96	0 %	Kr 96
Inntekt over 5 G	Kr 112	0 %	Kr 112
Multidoser	Kr 500	0 %	Kr 500
Matombringertjenesten			
Middag	Kr 65 pr porsjon	0 %	Kr 65 pr porsjon
Kost-Beboer ved Værøy omsorgsenter.			
Frokost/Kveldsmat	Kr 30	0 %	Kr 30
Kaffe med kaffebrød, kake	Kr 25	0 %	Kr 25
Middag	Kr 78	0 %	Kr 65
Trygghetsalarm	Kr 700	0 %	Kr 700
Kortidsopphold	Statens sats		Statens satser
Dagopphold	Statens sats		Statens satser
Annet:			
Hjemmehjelpstjenesten	Indeks reguleres hver vår		Indeksregulering vårlig